

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КОМП'ЮТЕРНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

**ІНСТРУКЦІЯ №15
З ОХОРОНИ ПРАЦІ
ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕКСКУРСІЙ, ПОХОДІВ**

Київ - 2023 р.

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КОМП'ЮТЕРНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ВСП КФКТЕ НАУ
29 грудня 2023 р. № 138/АГП

**ІНСТРУКЦІЯ №15
З ОХОРОНИ ПРАЦІ
ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕКСКУРСІЙ, ПОХОДІВ**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо поширюється на всіх учасників навчально-виховного процесу коледжу.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до Положення про організацію охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001 № 563 (із змінами та доповненнями). «Правил проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.03.2006 р. № 237.

1.3. Туристичні подорожі - це групове відвідування одного чи декількох екскурсійних об'єктів (географічних, історичних, культурних, народно-господарських і т.д.) в навчально-познавальних та оздоровчих цілях.

1.4. Всі учасники навчально-виховного процесу повинні знати правила надання першої домедичної допомоги.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти перед початком навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо.

2.1. Для проведення багатоденних екскурсій туристична група повинна мати письмову згоду закладу, організації, що приймає групу, або путівку екскурсійного закладу.

2.2. Адміністрація коледжу, яка дала позитивну оцінку про можливість проведення групою заявленої на екскурсію не несуть відповідальності за подію в ній, що сталася в групі в наслідок неправильних дій керівника або учасника подорожі.

2.3. Адміністрація коледжу здійснює випуск здобувачів освіти на екскурсії самостійно, без погодження з органами державного управління освітою.

2.4. Адміністрація коледжу зобов'язана:

- видати наказ або розпорядження по коледжу про проведення екскурсії;
- призначити керівника та заступника керівника групи та ознайомити їх її їхніми обов'язками згідно «Правил проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України», про що вони розписуються в журналі реєстрації інструктажів з охорони праці;
- затвердити склад групи (учасників подорожі);
- ознайомити керівника групи із наказом про дозвіл проведення екскурсії.

2.4.1. Керівники груп (викладачі, вихователі) відповідальні за охорону життя здобувачів освіти зобов'язані:

- вибрати такий об'єкт і маршрут для екскурсії, на якому забезпечується повна безпека її проведення;
- провести інструктаж із учасниками подорожі з охорони праці, пожежній безпеці, правилами поведінки під час проведення подорожі, про що вони розписуються у відомості інструктажів;
- повідомити батьків здобувачів освіти про дату і термін проведення подорожі та отримати від них дозвіл;
- забезпечити повну безпеку проведення подорожі, дотримання здобувачами освіти вимог безпеки.
- постійно вести нагляд за здобувачами освіти;

2.5. Визначити час, дату, місце збору перед виїздом на навчально-виховну екскурсію, похід, захід, відпочинок. Визначити перед навчально-виховною екскурсією, походом, заходом, відпочинком також час, дату повернення, місце, у якому батьки або класні керівники повинні зустріти учасника екскурсії, походу, заходу, відпочинку.

2.6. Якщо ви не встигаєте на призначений час виїзду чи за поважних причин не будете учасником поїздки, слід завчасно повідомити керівника групи про свою відсутність, запізнення. На здобувача освіти, який буде відсутній, повинна бути надана заява від батьків на ім'я директора з указаною причиною відсутності.

2.7. Перед навчальною екскурсією, походом, туристично-краєзнавчим заходом, організованим відпочинком, здобувачів освіти слід ознайомити із загальною характеристикою об'єкта відвідування, маршрутом, вимогами безпеки, яких необхідно дотримуватися під час проведення екскурсії, походу, заходу, відпочинку.

2.8. Вирушаючи на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, організований відпочинок, вихователь, керівник екскурсії повинен мати при собі дорожню аптечку першої домедичної допомоги.

2.9. Допускаються до екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку здобувачі освіти, які не мають медичних протипоказань. Під час виїзду за межі області, міста список здобувачів освіти

повинен бути завірений лікарем про допуск до поїздки. Якщо здобувачі освіти виїжджають на організований відпочинок, до списку учасників поїздки додатково додається довідка із санепідемстанції на визначення захворювання здобувачів освіти інфекційними хворобами, педикульозу. Обов'язкова наявність ксерокопій карт щеплення кожного учасника. Кількість здобувачів освіти, які одночасно беруть участь в екскурсії, не повинна перевищувати 30 чоловік.

2.10. Категорично заборонено здобувачам освіти, виїжджаючи на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, брати з собою гострі й ріжучі предмети, що можуть призвести до травмування, а також вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, вогнезаймисту рідину тощо).

2.11. Допущені до екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку здобувачі освіти повинні бути відповідно одягнені, взуття має бути зручним, без високих підборів. У весняно-літній період усі учасники повинні мати головні убори.

Перед проведенням екскурсії роблять перекличку здобувачів освіти, відмічаючи присутніх.

2.12. Якщо поїздка на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід буде довготривала, всі учасники повинні мати запас води (мінеральна, негазована) та запас харчових продуктів (овочі, фрукти – вимиті й ошпарені, сухе печиво, зварені на круто яйця, копчена ковбаса). Категорично заборонено вживати зафарбовані напої, варену ковбасу, молочнокислі продукти, салати з майонезом, смажене м'ясо тощо, що може призвести до отруєння.

2.13. Категорично заборонено учасникам екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку брати з собою і вживати будь-які медичні препарати. За потребою, вживати ліки можна тільки з дозволу супроводжуючого медичного працівника, вихователя, керівника групи.

2.14. Не рекомендовано брати з собою на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, відпочинок дорогоцінні речі: апаратуру, золоті прикраси, мобільні телефони, фотоапарати, відеокамери тощо, щоб запобігти втраті, попередити правопорушення.

2.15. Всі учасники екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку повинні мати при собі засоби гігієни (мило, серветки, туалетний папір, рушник, за потребою – шампунь тощо); дотримуватися санітарно-гігієнічних норм.

3. Вимоги безпеки під час навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо.

3.1. Під час навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо чітко дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності.

3.1.1. Учасник екскурсійної поїздки зобов'язаний:

- брати участь у підготовці екскурсії;
- своєчасно виконувати розпорядження керівника екскурсійної групи або

його заступника (заступників);

- повідомляти керівництво екскурсійної групи або його заступників про погіршення стану здоров'я чи травми;

- виконувати правила дорожнього руху та пожежної безпеки, правила безпеки на воді, кризі, правила особистої гігієни, інші правила та норми особистої та колективної безпеки, запобігати травматизму, знати елементарні способи самоконтролю фізичного стану;

- при знаходженні зброї, вибухонебезпечних і незнайомих предметів не торкатися і не зрушувати їх з місця. Про місце знаходження таких предметів терміново повідомте керівника екскурсійної групи або його заступника;

- з повагою ставитися до місцевих жителів, їх звичаїв, традицій;

- дбайливо ставитися до природи, пам'яток історії, культури.

3.1.2. Другу відмітку і переключку присутніх проводять після прибуття на місце екскурсії.

3.2. Постійно бути в полі зору вихователя, керівника групи, без дозволу не відлучатися від групи.

3.3. Упродовж навчально-тематичної екскурсії, походу, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні уважно слухати матеріал, поданий екскурсиводом, тренером, керівником, щоб виконати групову або індивідуальну форму роботи та звітувати після закінчення екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку практично здобутим матеріалом.

3.4. Чітко дотримуватися вимог питного й харчового режиму. Заборонено пити воду з відкритих водойм, з-під кранів у приміщенні, з однієї пляшки; вживати в їжу чіпси, консерви, нарізки, їжу швидкого приготування (бургери, хот-доги, чебуреки, лаваші, хачапурі тощо), варену ковбасу для запобігання отруєння.

3.5. Не можна знімати взуття й ходити босоніж, окрім розчищеного пляжу під час відпочинку на прибережній зоні та з дозволу вихователя, керівника групи.

3.6. Дотримуватися санітарно-гігієнічних норм: мити руки перед уживанням їжі, до й після відвідування туалетної кімнати для запобігання кишкових захворювань.

3.7. Під час навчально-тематичної екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку поводитися пристойно, не кричати, не свистіти, не бігати, не метушитися, не штовхатися. Заборонено провокувати інших словами, жестами, діями агресивною поведінкою, що може призвести до бійки та правопорушень.

3.8. У разі відвідування атракціонів, дитячих, спортивних майданчиків переконатися, що прилади справні. Приступати до виконання вправ або катання на атракціоні тільки після інструктажу, проведеного вихователем, керівником групи.

3.9. Категорично заборонено підходити до обірваних проводів, проводки, яка іскрить, щитових, що може призвести до удару електрострумом. У разі виявлення даних фактів негайно повідомити вихователя, керівника.

3.10. Проходячи маршрут навчальної екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, під час організованого відпочинку, бути обережним: не

підходити до люків, ям, огорожень; обходити будівельні майданчики, напівзруйновані будівлі, скляні перекриття, висохлі дерева, щоб уникнути падіння, обвалу, травмування.

3.11. Категорично заборонено контактувати з незнайомцями, передавати їм свої речі, щоб уникнути насилля над дітьми, скоєння злочину. Слід одразу звертатися до вихователя, керівника групи.

3.12. Заборонено контактувати з тваринами, комахами, земноводними, щоб уникнути укусів та попередити захворювання на сказ, лишай, отруєння.

3.13. Під час туристично-краєзнавчих заходів, походів, відпочинку в лісі, прибережній зоні не можна вживати рослини, гриби, ягоди для запобігання отруєння.

3.14. Під час туристично-краєзнавчих заходів розпалювати багаття слід тільки під наглядом керівника, тренера, вихователя і після проведеного з здобувачом освіти інструктажу щодо розпалювання багаття та його гасіння. Категорично заборонено залишати не загашене багаття. В інших випадках розпалювати багаття забороняється, щоб уникнути пожеж та опіків здобувачів освіти.

3.15. Під час організованого відпочинку в прибережній зоні чітко дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності: купатися в воді, огороженій сигнальними позначками в кількості до 8 осіб і не більш ніж 10 хв. Під час купання здобувачів освіти у воді повинен бути вихователь, керівник, інструктор із плавання. Купання розпочинати тільки за командою і після прослуханого інструктажу та роз'яснювальної бесіди. Категорично заборонене неорганізоване купання і плавання, самовільні стрибки у воду і пірнання; штовхати один одного у воду, сидіння один на одному, хапання за руки й ноги, влаштування хаотичних ігор, крик «на допомогу» тощо. Всі прагнення самостійного плавання здобувачами освіти слід виконувати в сторону берега (тобто з глибокого місця на мілке). Не зловживати сонцем. Тривале перебування під прямим сонячним промінням із непокритою головою може спричинити сонячний удар. У спеку, після виходу з води слід відпочити в затінку. Дотримуватися правил щодо попередження застудних захворювань: не заходити у воду після довгого перебування на сонці, перебувати у воді без активних рухів.

Місця для купання в річках слід вибирати вище від місця спуску викидів, ділянок, що використовуються для прання та полоскання білизни, стійбищ і водопоєю худоби, купання тварин.

Категорично заборонене купання у водоймах поблизу гідротехнічних споруд, запруд, шлюзів і дамб, у межах першого поясу зони санітарної охорони, джерел господарчо-життєвого водопостачання.

Глибина місця для купання при швидкості течії до 0,3 м/с не повинна перевищувати 1-2 м.

3.16. При поганому самопочутті, пошкодженнях, запамороченнях, болях у ділянці серця, печінки, шлунково-кишкових розладах слід негайно звернутися до вихователя, керівника, тренера, медичного працівника.

3.17. Під час участі здобувачів освіти у походах, туристично-краєзнавчих заходах, організованого відпочинку слід виконувати вправи та завдання, приступати до виконання конкурсних випробувань тільки після прослуханого

інструктажу, роз'яснювальної бесіди.

3.18. Якщо для доставки на місце екскурсії використовується громадський транспорт, то посадку в нього здійснюють групами під керівництвом дорослих (вчителів, керівників груп і т.і.) при цьому у транспортні засоби входять спочатку здобувачі освіти, а потім особи, які ними керують. У такому ж самому порядку здійснюється висадка.

Можна доставити здобувачів освіти до місця екскурсії на спеціально виділених транспортних засобах. Для цього дозволяється використовувати автобуси і закриті вантажні автомобілі.

3.19. Перевозити здобувачів освіти на відкритих вантажних автомобілях заборонено.

3.20. У разі виникнення небезпечних природних явищ та з інших обставин, що можуть впливати на безпеку учасників екскурсії, припинити поїздки та вжити заходів щодо збереження життя та здоров'я учасників, виходячи з конкретної ситуації та реальної наявності сил і засобів для ліквідації наявних загроз.

3.21. У разі нещасного випадку керівник екскурсійної групи зобов'язаний терміново організувати надання першої домедичної допомоги потерпілому та викликати швидку допомогу – 103, сповістити про нещасний випадок при потребі найближчий підрозділ МЧС.

3.22. Повідомити про випадок, що стався, керівника навчального закладу, а в разі потреби і працівників органів внутрішніх справ.

3.23. Не допускати безпідставного поділу екскурсійної групи, відставання від неї окремих учасників, а також, від'їзду окремих членів групи без супроводу одного із заступників керівника групи.

4. Вимоги безпеки після навчальної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо

4.1. Після завершення навчальної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні вишикуватися для остаточного обліку.

4.2. Керівник групи проводить здобувачів освіти на те місце, звідки починалася екскурсія, пересвідчившись у наявності всіх здобувачів освіти, нагадує про правила дорожнього руху, відпускає здобувачів освіти додому і доповідає директору про закінчення екскурсії.

4.3. Здобувачі освіти звітують вихователеві, керівнику групи про те, що вони йдуть.

4.4. Після добирання додому слід повідомити за телефонним зв'язком вихователя, керівника групи, що з вами все гаразд.

5. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти в аварійних ситуаціях

5.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

5.2. Зателефонувати батькам, родичам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

5.3. У разі надзвичайної ситуації в лісі (якщо ви заблукали), на воді, використовуйте знання, отримані на уроках основ здоров'я, географії, біології тощо, правила першої домедичної допомоги при ушкодженнях, проведенні вентиляції легенів, штучного дихання.

5.4. У разі виникнення пожежі дії працівників мають бути спрямовані на створення безпеки здобувачів освіти, а саме:

- негайно вимкнути електромережу і повідомити пожежну частину по телефону на № 101;

- сповістити про пожежу адміністрацію закладу освіти;

- провести рятування та евакуацію згідно з планом евакуації; зачинити вікна і двері, щоб вогонь не поширювався на сусідні приміщення;

- діяти чітко, без метушні, запобігати проявам паніки;

- вжити заходів щодо гасіння пожежі наявними засобами пожежогасіння.

Після цього надати допомогу постраждалим. Вогнегасник повинен бути біля дверей і мати вільний доступ, повинен бути ящик з піском.

Легкозаймисті та летючі рідини і електропроводку гасити піском, вогнетривким покривалом, порошковим вогнегасником, знеструмлену проводку можна гасити водою або будь-якими наявними вогнегасниками.

Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, зателефонуйте в служби екстреної допомоги за номерами:

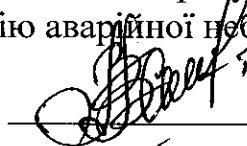
102 – міліція;

103 – швидка медична допомога

коротко опишіть ситуацію, назвіть адресу, місце, де відбулася надзвичайна ситуація, своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.

5.5. За змогою залиште територію аварійної небезпеки.

Заступник директора з НВихР

Віолетта БЄЛОВОЛ

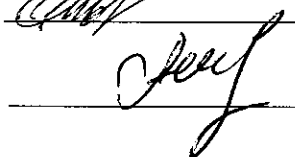
УЗГОДЖЕНО :

Інженер з охорони праці

Володимир ГАВРИЛОВ

Заступник директора з АГР

Алла СОСНОВЦЕВА